

Značilnosti:

- Je edini literarni dokument slovenskega naroda od pojava pisane umetne književnosti
- Motivi iz časov poganstva, 16 stol. , **vrh v 14. 15. stol**
- Anonimnost
- Ustno izročilo
- Obstoj številnih različic
- Preprosta vsebina in oblika
- Preprost jezik, obarvan z narečjem, opazni germanizmi
- Posamezne stilne značilnosti:
  - Stalna ljudska števila (3,7, 9,10,12)
  - Okrasni pridevniki, pomanjševalnice
  - refreni

Vrste:

- Ljudska pesem:
  - o Epske pesmi: balade, romance, bajeslovne pesmi, junaške pesmi, pripovedne pesmi
  - o Lirske pesmi: obredne, ljubezenske, vojaške, šaljive..

Balada:

- Krajša epska pesem, ki meji z lirsko, pisana je v verzih, pogost refren,
- Nenavadni, grozljivi, pravljичni motivi
- Ljudske, pravljичne, mitične, vojne...
- Notranji slog je lirski in dramatičen
- Moške (Rošlin in Verjanko) realistične , ženske balade (Lepa Vida) romantičnost

Romanca:

- Iz španskih junaških romanc
- Epski slog, vedrejša od balade
- Motivi so manj nenavadni, deloma grozljivi

Ljudska lirski pesem:

- Izraža vsakdanje življenje človeka, ki so jih peli ob delu
- Obredne pesmi, pesmi v zvezi s poklicem, ljubezenske, šaljive..

Slovenska ljudska pripoved:

- Ukrotiti naravo s pomočjo izražanja, odraža se ljudsko življenje.
  - o **Bajke:** mit, zgodba o bogovih, duhovih, nadnaravnih silah prvotnih religij. (vile, sojenice, volkodlaki..)
  - o **Pripovedke:** ohranjanje junaških dejanj, morda nestvarni liki navezani na konkreten prostor in čas (Kralj Matjaž, Peter Klepec)
  - o **Pravljice:** krajša pripoved v verzih ali prozi, nedoločen kraj in čas dogajanja, ponavljanja, ljudska števila, pravljичna bitja, predmeti s čudežno močjo, tipizirani junaki, dobro je nagrajeno, zlo je kaznovano
  - o **Legende:** v zgodbi nastopajo krščanske svete osebe, trpljenje, življenje, čudeži, pri Slovencih od pokristjanjevanja naprej
  - o **Basni:** poučna kratka zgodba, nastopajo živali s človeškimi lastnostmi, presenetljiv končni preobrat in moralni nauk
  - o **Pregovori**
  - o **Uganke**

Slovenska ljudska dramatika:

- Posvetna dramatika: ostanki starih obredij (Zeleni Jurij), petje in govorjena beseda
- Nabožna dramatika: cerkveni prizori, sprevodne igre, ob velikih cerkvenih praznikih, Škofjeloški pasijon (kristusovo trpljenje)

OD LEPE VIDE

-
- Vsaj 19 različic, večina s tragičnim koncem, elegičen ali srečen konec
- Vida simbol neuresničljivega hrepenenja po boljšem življenju
- Motiv lune, sonca, zamorca, hrepenenja, aktivizma in neodločnosti
- Vida je žrtev lastnih čustev, cilja ne doseže

Vplivi na umetno književnost: